

DIRECCIO Y REDACCIO.

CARRER DE LA PRINCESA, numero 4, pis 2.

ADMINISTRACIO.

LLIBRERIA DE EUDALT PUIG, Plassa Nova, núm. 5.

2 cuartos.

2 cuartos.

ANUNCIS A PREUS EQUITATIUS.

LA BARRETINA.

LITERATURA, CIENCIAS Y ARTS.

SEMMANARI POPULAR.

SUMARI

DE LAS MATERIAS QUE CONTÉ AQUEST NÚMERO.

Conferencias religiosas, per Antoni Duran y Roca, Pbr.— ¡S' ha salvat la patria! per A. Serra.— Esperansa, per Francisch Ubach y Vinyeta.— Rum, Rum, per F.— Arguments contra la pena de mort, per Antonet Serra.— Teatres, Bach de Roda, per Z. de V.— Amor que mata, (balado), per Jaume Brossa y Reixada.— Solucions a la Xarada y al Geroglifich del número passat.— Xaradeta.— Geroglifich.— FOLLETI: Las Joyas de la Roser, per Guadalupe Cortés Wighlen.

LA BARRETINA saluda y felicita cordialment, per sa arribada a Barcelona, al eminent poeta Don Joseph Zorrilla.

LA REDACCIO.

CONFERENCIAS RELIGIOSAS.

III.

IDEA DE LA CARITAT.

No convé participar de las malas máximas egoístas, porque ellas, sobre causar un mal a nostres germans, no son ni satisfactorias pera l' individuo ni pera la societat.

L' individualisme exagerat es tant perjudicial com lo socialisme.

Ni pot ni deü ser admés y ben volgut per lo sér humá; porque no está en la seva naturalesa, en la seva manera de ser,—ni está en las doctrinas de Jesucrist.

Socorrer al necessitat es una obligació, un deber moral, que si no 'ns l' imposa la lley dels homens—la lley humana no arriba a punts tant elevats—en cambi nos lo imposa la lley cristiana, la lley natural.

¿Qué es la caritat? Pera mí no té mes que una resposta la pregunta. Caritat es l' ausili que 's dona a qui l' ha de menester. Lo qui dona menjar a qui té fam, beuer a qui té set, casa a qui no sab ahont anar a dormir, vestit a qui té de anar despullat,—qui dona aussili al necessitat, aqueix fa la verdadera caritat.

Hi ha una caritat mal entesa, que no es caritat: la pública, la de la ostentació.

Caritat que fuig de la modestia, qu' es amiga de la publicitat, que s' adorna, que 's rodeja de tota classe de pompa,—eixa no es tal caritat, sols ne té 'l nom.

Si jo os tinch de ser franch, no m' agradan las asociacions de la Caritat Cristiana y la Conferencia de San Vicens de Paul, per aixó: porque no fugen com jo desitjaria de la pompa.

En la Conferencia de San Vicens, per exemple, tenim que 'n son sócios los jovens mes ríchs de Barcelona, la classe aristocrática, si 's pot dir aixis, per mes que en Barcelona no hi hagia verdadera aristocracia, porque no n' hi ha.

Los jovens son los encarregats de anar a visitar malalts, y pera ferho, se posan enguantats y tant elegants com poden, posant aixis mes de relleu la seva riquesa y la miseria de la casa que visitan, ja que no hi ha res que fassia ressaltar tant la miseria com lo contrast de aqueixa ab la riquesa. Molts jovens conech jo que son de la Conferencia sols porque es moda serne.

Iguals cosas en lo fondo,—si be diferentas en la forma—podria dir de la Caritat Cristiana.

També podria fer algunas observacions sobre la manera algun tant inconvenient—á lo meu modo de veurer—de repartir las caritats.

Mes lo espay de que puch disponer es limitat, los temas que 'm quedan pera tractar son alguns encara y los dias de la quaresma se van acabant per moments.

Tenim donchs que eixas duas asociacions no 'm satisfan per mes que tinguan bonas tendencias y hagian aixugat algunas llágrimas, com no deixo de saber y reconeixer.

La caritat deu ser secreta; lo desgraciat ha de rebre lo aussili sense que, com aquell qui diu, sapiga de ahont li vinga; la caritat ha de trucar a la porta, no de qui la demana ab descaro, sino de qui 's mort de fam avans de demanar caritat; en la porta de aquell que s' avergonyeix de ser pobre.

ANTONI DURAN Y ROCA, PBR.

¡S' HA SALVAT LA PATRIA!

Si senyors, s' ha salvat la patria, ja estem fora de perills, ja no tenim mals de caps, ni enredos, ni embolics. Que crisis industrials, ni treballadors morintse de fam, ni camps plens de sequedat, ni botigas ab los calaixos buits, ni comerciants sense fer un quartol... Tot aixó está ja vensut, ja no hi ha cap perill de que caigui la espasa de Damocles. Lo cambi está fet, la cuestió resolta: uns quants jovenets de padre y senyor mio, han resolt sortir del pas donant un' altra corrida de toretes, si senyors, de toretes ab manolas, pantorrillas, cuots, monyas y tolas las campanillas que vostes se puguian arribar a imaginar.

¡Oh juventut porvenir d' Europa y del Univers (no s' entengui la fonda del)! Ja se m' afigura veurer las manolas per aquestos carrerons ab la faldilleta curta y la mantellina blanca y la pinta, aquella pinta tant típica, tant salada y tant... Vamos será una cosa molt salada.

¿Y 'ls jovenets? Oh los jovens donarán gust.

N' hi ha un que diu qu' es tan bell mosso y que fletxará, segons opinió d' un que hi entent, á mes de quatre manolas. Un altre que asseguran qu' es la nata pera deixarse aconseguir pel toro, pera caurer de quatre potas y pera fer deu dotsenas de tamborellas.

Crech qu' entre 'ls benaventurats *jovinello*s que tant bè serveixen á la civilisació, hi figura algun estudiantet. Si es aixis—que Deu m' en quart ¡de jurarho—ja me 'l afiguro arreconant los llibres, malheint la ciencia, fent campanas á trompadas, tenint rabia als catedratichs y no pensant en rés, més que en la corrida de *toretas*.

Lo seu somni daurat es lo tio Varillas, no té en lo seu cap rés més que lo ditxós tio Varillas, y lo tio Varillas es lo unich sér capas de ferlo felis.

Vaya, vaya, lo dimontre de 'ls jovenes ¡aprofitats. Y ben mirat ja han fet be; com aquella corrida de *toretas* que vostes ja recordarán tant be com jo, (massa que ho recordo) va tindrer tanta aceptació y merescué tant y tant las simpatias del publich....

Lo publich no pogué ser mes espontáneo, la prempsa tampoch,—se deuen haver dit ells;—y donchs que mes volem? *Nada, nada*, endevant las hatxas, caminem com los cranchs y las tortugas, y ¡vivan los toreros y *toretas*!...

Llástima que *la Rambla* no 's publiqui... que podria publicar la segona edició d' aquell célebre número que fou causa de la seva mort...

A. SERRA.

ESPERANSA.

Sobre un sepulcre sentada,
tota de blanch vestideta,
una rialla en son llavi,
sobre del front una estrella;

Covertada ab fragils glassas
que 'l vent en sas alas bressa,
lo front encerclat de rosas,
las negras trenas desfetas;

Aixis una nit parlavan,
ab véu suau y ensisera,
devall la copa d' un sálzer,
dos sombras áreas, esbeltas:

—Encara que ta companya
me don' góig, perque no 'm deixas,
si ja de la terra inmundada
las penas aquí no 'm cercan?..

—Son per demés tas paraulas,
sols pots tu alluyarm' nineta:
si aixó no fas no 'm aparto
qu' encara ab tu no estich llesta.

—Has mitigat mas congoixas,
has minvat las mévas penas,
avuy de pau aquí goso,
no cap afany m' atormenta.

—Ay de tú, si fessis sola
la via que fer te resta!

—Podria perdrem'?

—Podrias,
que á tot s' esposa qui 'm deixa.

—Del mon ja hi passat las portas,

—Aquí la nit és eterna,

—De rosas n' está sembrada

la costa que al cél endressa.

—Las rosas tenen espinas,

torrents sens fondo cubreixen,

ay! si te 'n clavessias una

y ay! si una volta queyas!

—Persisteixes?

—Persisteixo.

—Tal volta en lo mon t' esperan

malalts que cansats sospiran,

pobrets que consol no tenen.

—No, per no deixarte sola,
cap altre sens mí ne resta.

—A tant arribas?

—A tant:

Jo abarco l' esfera inmensa.

De ma boca ab la rialla
ensiso als mortals que neixen,
de guia fins dalt del cél
los fa de mon front l' estrella.

Mal del fons d' una cabanya
com del palau mes superba,—
ja de la mar mes remota,
ja de la mes llunya terra
se 'm cridi,—per tot se 'm troba
consols á donar ben presta.

—¿Ets una Verje del cél
que tant amor en tu alena?

—So una rialleta de Deu
sobre dels mortals suspesa.

—Y 't dona vida la vida?

—La fé es qui sols me sustenta.

—Y com te dius?

—Esperansa;
mes, sols aixó pèls que creuhen,
que ni tinch nom ni existeixo
pèls qui no creuhen ni esperan.

Digueren, y des 'l espay
la lluna ab son raig que arjenta,
de la esperansa en los brassos
mirá adormirs' l' animeta.

FRANCESH UBACH Y VINYETA.

RUM RUM.

Lo 3.er Cuadern de *lo Trovador de Montserrat*, conté las poesias següents, totas dignas de ser llegidas: Los quatre pals de Sanch.—Una cansó nova sobre un ayre vell.—Al princep W. C. Bonaparte Wyse.—Lo Romans historich apellat las 5 diadas del Amor.—Barcelona en Setembre de 1865.—¡Abaix la Ciutadela!—A Don Salustiá de Olózaga.—La dama del Rat Penat (notable per excelencia).—Lo sach dels gemechs (la millor potser del cuadern).—La Nova musa.—La nit dels reys.—Lo cant de la terra.—ERIDANIAS.—La creu de Saboya. Cada dia es mes notable la aceptació que van adquirint las poesias de Don Víctor Balaguer, lo primer sens disputa dels poetas catalans.

Las entregas 7 y 8 de *las mugeres célebres*, que ja s' han repartit, contenen la continuació de la vida de Santa Fulalia, perfectament escrita per Don J. de D. de la Rada y Delgado. Acompaña á las mateixas una lámína preciosa representant á Plotina, lámína que fa honor á son autor lo aprofitat artista señor Contreras.

La industria necessita protecció de tothom: dels poderosos y dels que no ho son tant.

Nosaltres per nostra part estem disposats en lo poch que poguem, á protegir la industria.

En un dels próxims números comensarem á fer una excursió per Barcelona y ens anirem ocupant successivament de los principals establiments industrials de Barcelona.

Lo poble que llegeixi nostres humils escrits trovará en ells instrucció, recreo, puig estem disposats á treurer partit de tot lo que vejam que 's puguia relacionar poch ó molt ab la ciencia. A poch á poch se va lluny, diu lo refrá y te rahó. Tretse semmanas fa que *la Barretina* 's publica, y debem dir que lo públich s' ha mostrat generós y condescendent ab los nostres escrits. Nosaltres per nostra part, diguerem desde 'l primer número que lo nostre objecte no era publicar un periódich que fes riurer, sino que 'ns proposavam instruir al poble. De mica en mica hem anat fent la evolució y avuy podem dir ab orgull que aquell mateix poble que reya—ó sonreya—ab los nostres escrits y poesias del primer número, ara prescindeix de riurer y llegeix lo semmanari que tracta

de literatura, ciencias y arts. Podrá ser que no tinguem prouçert en nostres treballs,—es lo mes probable—mes devem donar las gracias al públich perque en lloch de fernos desesperar 'ns dona alé prodigantnos son favor, pera seguir en nostre difícil camí.

F.

ARGUMENTS CONTRA LA PENA DE MORT.

(Continuació.)

Deixemnos de consideracions y espliquem lo que varem llegir en un periódich de Londres.

Lo reo ja es dalt del catafalch, ja s' ha despedit del poble, ja s' ha assentat en la banqueta, ja está á punt de deixarse assassinar.

Y lo poble,—¡pobre poble!—s' hi amontona ansiós perque té curiositat de veurer l' morir, de inspeccionar quina cara farà quan sigua mort.

Mentres lo infelis criminal va á morir, un episodi te lloch en lo mateix peu del catafalch.

Un pobre comerciant, que no podent resistir á sos instints volgué anar á veurer morir al acusat,—se trobá á faltar mil lliuras esterlinas que duya, pera fer un pago....

Mentres s' estava satisfent á la societat matant á un criminal, se cometè un nou crim. La pena de mort es molt eficaz, es lo gran remey pera los rutinarios.

—La mala llavor, diuhen per tota rahó, s' ha de tallar.

Y contra sos arguments originals y miserables, vé la terribla práctica á demostrals 'hi lo contrari.

Altres son los medis de tallar las malas arrels del vici.

(Se continuarà.)

TEATRES.

BACH DE RODA.

Si l' autor de *Bach de Roda*, poseis l' art dramátich, si tingués més coneixement del teatre, si sapigués quinas son las condicions que deu tindrer tota producció dramática; lo *Bach de Roda* fora sens dupte una bona producció, puig en ella 's veu que l' autor té grans dots.

L' obra que 'ns ocupa es una dolenta producció, considerantla baix lo punt de vista del art dramátich, més es bona cosa més que regular, considerada baix un altre concepte.

En lo *Bach de Roda*, no hi busquem coneixement del teatre, ni originalitat en los tipos,—exceptaem lo de 'n Bach—ni lligament en l' argument: no hi busquem res de tot aixó perque no li trobarém; més si hi busquem bons versos, bon llenguatge, rasgos poetichs de primer ordre, arranques entusiasmadors;—si hi busquem poesia, no hi ha dupte, n' hi trobarém y molta.

Aixis es com considerem dolent, per exemple, lo tipo d' en Peracols—calcat en lo de Fadri de Sau—y com trobem bonas unas quantas consideracions que fa lo poeta al recordar lo castell de la Ciutadela; aixis es com no 'ns pot pláurer lo final del drama—contrari al art y contrari á la moral social—y com nos ha arrebatat lo poeta al dir per boca de un dels personatjes que la ferida que puguian causar á un defensor de la patria, no es ferida, sino una creu que sempre podrá ostentar y mostrar á los seus nets.

També es de gran efecte y digna de ser devudament apreciada la frase de 'n Bach de Roda, quan va á morir. Convenent de lo imposible que es buscar y obtenir la llibertat en la terra, diu:

«Me 'n vaig á buscarla al cel.»

Llástima que l'escena de la presó nos portí á la memoria la del «trovador».

De tots modos lo *Bach de Roda* es apreciable per més de un concepte, puig si bè té grans defectes, també conté grans bellesas.

L' autor fou cridat á l' escena, lo qual vol dir que l' obra tingué exit; més si la execució hagués sigut esmerada—que no ho va ser—si la producció hagués sigut ben presentada—que tampoch ho va ser—l' éxit hauria sigut encara millor, y nosaltres donariam la enhorabona al autor, als actors y á l' empresa, aixis com ara la donem tant sols al primer.

Z. DE V.

AMOR QUE MATA.

BALADA.

(IMITACIÓ.)

N'era rossa, n'era rossa,
mes rosseta que un fil d'or,
va morir d'amor la nina
diguéuli: Dèu la perdó.

Oh! ¡y que n'era de galana
quan ab los veslits millors,
á la plana devallava
cada festa la Rosó.

De totas las de la vila
cap com ella feya goig,
per ço 'ls minyons l'enrotllavan
oferintli son amor.

N'era rossa, n'era rossa,
mes rosseta que un fil d'or,
va morir d'amor la nina,
diguéuli: Dèu la perdó.

Un mati á vila baixava,
ne va trobar un pastor,
li va dir dolsas paraulas
que la van ferir de mort.

Per ço plorosa, lasseta,
ne va estar tot lo sant jorn
no fent cas de las balladas,
ni fent esment dels minyons.

N'era rossa, n'era rossa,
mes rosseta que un fil d'or,
va morir d'amor la nina
diguéuli: Dèu la perdó.

Al sant diumenje vinent
ballas ne ferent tots dos,
ja no plorava la nina,
ni li mancavan colors.

Ja tornava á ser hermosa,
prou qu'ho veyan los minyons
que de regull aguaytavan
al pastor y á la Rosó.

N'era rossa, n'era rossa,
mes rosseta que un fil d'or,
va morir d'amor la nina
diguéuli: Dèu la perdó.

Diu que 's dongueren paraula,
de bèn aymarse tots dos,
per ço á vila no baixava
pús tenia ja aymador;
y amorosos festejavan
cada festa prop la font,
sens mes testigs que las aus,
sens mes companys que las flors.

N'era rossa, n'era rossa,
mes rosseta que un fil d'or,
va morir d'amor la nina
diguéuli: Dèu la perdó.

Passan dias, passan dias
per la nina de tristor,
pús que son aymant no 's veyá
ni 'n sabian res tampoch.

La nineta s'enflaquía
pús vivia sens conort,
que l'amor li dava vida,
y li 'n prenian l'amor.

N'era rossa, n'era rossa,
mes rosseta que un fil d'or,
va morir d'amor la nina
diguéuli: Dèu la perdó.

Dos esglesias té la vila,
las campanas van al vol,
en l'una tocan alegras,
en l'altra ne fan tristor.

A esposallas tocan unas,
las altres tocan á morts:

aquell burgit de campanas
ne fa entristir tots los cors.

N'era rossa, n'era rossa,
mes rosseta que un fil d'or,
va morir d'amor la nina
diguéuli: Dèu la perdó.

En l'una església 's casavan
una nina y un pastor,
en l'altra pel descans cantan
de la pobreta Rosó
qu'en son llit agonitzava
al bell punt de sorti 'l sol,
mentres ab altra nineta
s'unia son aymador.

N'era rossa, n'era rossa,
mes rosseta que un fil d'or,
va morir d'amor la nina
diguéuli: Dèu la perdó.

S. Andréu de Palomar.

JAUME BROSSA Y REIXACH.

Solució á la xarada del número passat.

Quan hi penso perdo l'esma:
jes molt llarga la *qua-res-ma!*

Solució al geroglífich del número passat.

Preguntant se va á Roma.

Enviadas pel correu.

XARADETA.

Un doblada y dos doblada,
y una y dugas, fa molt sogra.
Lo tot rumiant se logra.

GEROGLÍFICH.

DISPUTA. DISPUTA. DISPUTA.

Salat. Dols. Agre.

Las soluciones se donarán en lo número de dissapte.

— 44 —

Donchs be, si tenir un fill es ja motiu de alegria ¿com no havia de ser doblada la de en Mateu tenintne dos, tant hermosos, tant iguals que no semblavan sino tallats ab un mateix patró?

Per aixó en Mateu y la Marta contemplavan enfabats y molt sovint á sos tendres plansons, quan los dos reposavan en lo bressol abrasadets y arripits com los pollets en lo niu, entrellassantse sas cabelleras y tocantse sas caras com si 's donessen lo bés de germandat.

Los dos esposos se disputavan amorosament sobre qui dels dos hauria de bressarlos y adormirlos, cantant aquellas cansons tant insustancials y fútils per los homes que tenen mes creencia que cor, tant dolsas y plenas de recorts per los que conservan pura la fé encara que hagen perdut las il·lusions.

Se 'ls prenian l'un dels brassos del altre; cada hu volia ser lo primer á entretenirlos y á ferlos estrems de amor.

Fins semblava que pera la Roser eran mes grans las caricias. Tal volta perque era noya y tenia menos edat.

¿Y com no ferho, si sa sola vista encantava á tothom? Si sos negres ulls lluián ab la claror placida dels estels en nit serena? Si son sorris al entreobrir los bermells llavis recordava lo color de las matinadas de estiu?

—Será tonteria, deya de vegadas en Mateu, pero aqueixa noya encara que no parla tot ho enten y sembra que recorda los tristos fets que per ella han passat ab tot y ser tan jova. Observa ab quins ulls me mira, quina expressió de reconeixement té sa fisonomia. Pobreta; sembra que tota ella vol dirme. «Te agraesch los cuidados y la protecció!»

Y aixis anavan passant los dias y los de Hostalrich ja comensavan á perdre la costum de no parlar en tot lo dia de altra cosa que de la crema de la vila.

Es facil que los lectores pregunten que se 'n havia fet de 'n Bernat.

Quan ab los auxilis que 'ls donaren los vehins sortiren de las ruinas de la casa del Senyor Narcis, en Mateu digué que se 'n anava cap á casa á calmar la ansia en que devia estar la seva dona y invitá novament á en Bernat á que l'acompanyés.

Pero aquest insistí en sas ideas de venjansa, manifestant que per altra part no podia permaneixen en Hostalrich despres dels ultims

— 41 —

abandonat en un aixeregall ó á la vorá de la riera, sense sepultura ni figura humana; ja temerosa y esporugida tremolava al sentir passos en lo carrer pensant que lo qui 'ls produia era portador de la mala noticia.

Passejava desalentada ab pasos insegurs per sa cambra, distreta y sense plan fixo. Unas voltas acostantse á la finestra la obría de bat á bat y se repenjava cap en fora parant la aurella y esforsant la vista per si percivia alguns sonidos distints entre 'l terratremol que tot ho sofocava, ó be per si lograva veurer alguna cosa que la tranquilisés ó pot ser donés pena, entre las tenebras que no arrivava á il·luminar lo apartat incendi.

Altras voltas recostantse febrósament á la calaixera, obría sos calaixos y 'ls remenava sens ordre ni concert, contant, treyant y tornant á ficar las venas, draps y desfilas de la ordinaria provisió y trencant en un de sos arrebatos una ampolleta de oli de Malás que feya molts anys se conservava en la casa y era reputada com únich y eficaz remey pera 'ls talls, feridas y peladas.

La agitació nerviosa que no la deixava sossegar arriva al punt de ferli desitjar una noticia certa. La persistencia del dolor, físich ó moral, produeix en lo esperit una monotonía que es lo major torment del que 'l sofreix y la infelis víctima trovantse dintre de un circul sens variació, desitja y busca lo modo de obtenir algun cambi encara que siga augmentant son partit.

Per aixó la Marta tingué ratos en que hauria preferit saber que son marit ja 'era finat, molt mes que continuar en lo terrible dupte de que podia morir de un moment al altre.

La mitat de sa vida hauria donat pera obtenir una certesa.

Volgué sortir de casa y trová la porta tancada; cridá als vehins y no la respongueren; preguntá á dos ó tres que passaren per 'l carrer y no se contentá de sas respostas.

Al últim, destrossada per la ansia, abatuda per la lluita, morta sa esperansa y fatigat son cos per la tempestat moral que sobre de ell se desencaminava rompé en copiós llanto y caigué de genolls als peus de la Celestial Reina esperatho tot de ella y entregantse absolutament á sa voluntat.

Mes tot desaparagué, com las hoyras dels estanys quan lo sol surt; en lo moment en que vejà á son espós per qui tant havia plo-

Correspondencia de La Barretina.

Barcelona. L. M. Publicaré las Xaradas. València. E. A. Envíhmi un altre cosa y li publicaré. Aquesta no li poso perquè es contraria á las mevas opinions. Barcelona. E. V. M. No s' impacientí que hi ha mes dias que llangonissas. G. C. Publicaré las xaradas. A. y G. Id. Sabadell. M. B. Id. Lo trompet de Sabadell. Li agraeixo l' advertencia. No puch publicar lo que m' envia Barcelona. A. S. y V. Una errada d' impremta es lo mes facil. Los geroglífichs no 'ls puch publicar. Girona. Un enlutat. Entesos. Barcelona. C. M. No 'l puch complaure. Una senyoreta. Entesos. E. S. y V. Acertat. P. O. Lo pensament del epigrama ha de ser inginyós á mes de lo que voste diu. Potser li publicaré un dels epigramas. T. No senyor. Manel Pagueras. Lo qn' es jo no publicaré 'l remilit sense que voste 's deixi veurer. Si no 'm troba á casa vegis ab l' Administrador. J. A. Escrigui á son amic que envihi mes sellos. L. de C. No li publico la poesia. Estudi. que voste te disposició. G. C. Entesos. Un catalá. No 'l puch complaure. Un obrer. Entesos. F. P. y V. Entesos. E. S. y V. No mes la xarada. E. S. y V. Entesos. F. P. y T. Si vol que li digui la veritat no sé de que 'm parla. Tinch tantas cosas á que atendre. P. H. No 'l puch servir. Aquella altra poesia la publicaré. S. C. P. No está á la altura de tot lo seu. Dispensim, no ho publico. P. B. No 'l puch servir. 26 Mars. A. S.

ANUNCIS.

ARMAS, ARMAS.

OBRIU L' ULL CASSADORS.

Se garanteixen y se donan á prova en lo carrer Nou (Compte del Asalto, núm. 86, pis 3.er, Barcelona.

ÚNICH DEPÓSIT EN CATALUNYA.

Rewolvers 6 tiros.	90 rs.
Pistola Lefauchoux.	70 »
Id. sencilla.	40 »
Pólvora inglesa, Pot.	14 »
Escopetas Lefauchoux.	de 180 á 500 »
Id. Id. 2 tiros.	de 400 á 2,000 »
Id. Id. 1 y 2 tiros.	de 100 á 600 »
Cartuxos lo cent.	46 »
Fa grans expedicions á tots los punts y á Ultramar.	

ESTABLIMENT ORTOPÉDICH

DE

DON EMILIO CLAUSOLLES,

professor en medicina
y cirujia, sócio de la Academia médico-quirúrgica de
Madrid y de Palencia, sócio fundador
del Institut Médich de Barcelona, premiat en las
Exposiciones Universals de Paris
en 1855 y 1867, etc. etc.

Tractament especial de las afeccions següents:

Desviacions de la columna vertebral en tots los seus graus.
Desviacions internes y externas de las camas, peus, brassos y mans.
Peus de Pinya, (varus) peus equinos, retraccions musculars y falsas anquilosis de las camas, etc.
Luxacions espontáneas, traumáticas ó patológicas en todas las articulacions.
Hernias (vulgarment ditas trencaduras, relajacions, — trencats, esbinsats.

Arribat de poch de Paris ahont ha permanescut durant la última Exposició Universal, ofereix al públich sos serveys, assegurantli trobará en dit establiment tots los adelantos que s' han presentat en aquell concurs, y que la ciencia ha demostrat ser los millors pera obtenir bons resultats curatius.

Consultas diarias y gratuitas de 12 á 3.

RAMBLA DEL CENTRO, NÚMERO 27.

BARCELONA.

EL ESCRITORIO.

FÁBRICA DE LLIBRES RATLLATS Y PAPELERÍA

DE

JOSEPH ARRUFAT Y TORRENS.

(Menció honorífica en la Exposició de Paris de 1867.)

Eix acreditat establiment que durant molts anys ha estat establert en lo carrer de Escudillers, núm. 71, s' ha traslladat al immediat carrer Comptes de Sobradell, núm. 4, Barcelona.

LEGISLACIÓ HIPOTECARIA

RECOPIACIÓ CONCORDADA DE LA LLEY HIPOTECARIA, REGLAMENT, INSTRUCCIÓ, CONSULTAS EVACUADAS PER LA DIRECCIÓ GENERAL DEL REGISTRE DE LA PROPIETAT Y REALS DISPOSICIONS DICTADAS FINS Á PRIMER DE JANER DE 1868.

PUBLICADA PER

DON ROMULO MORAGAS Y DROZ.

Advocat y gefe de Administració.

La Legislació Hipotecaria forma un tom de 562 páginas.

PUNTS DE VENTA.

MADRID.—Administració de la Gaceta de Registradors y Notaris, Huertas, 28 1.er

BARCELONA.—El Exámen centro general de publicaciones, Rambla de Estudios, 5, baixos y entresuelo.

LA BISBAL.—Establiment tipogràfic y editorial de Don Antoni de Torres.

PREUS DE L' OBRA.

Prenent l' obra en los tres punts indicats: 44 rals. Remesa á qualsevol altre punt, franca de port, 46 rals. Los suscriptors á la Gaceta de Registradors y Notaris, pagarán 4 rals menos ó sia 40 rals, remés á provincias franch de port, 42 rals.

No fentse 'l pago en metálich, Betra, llibransa ó sellos de correu, no se servirá cap pedido.

NOU SISTEMA DE TELEGRAFIA

sensill, segur y económic aplicat á tota classe de campanetas, avisadors, avisadors de portas, pera casas particulars, despatxos, oficinas, etc.

Eixos aparatos que tenen per agent l' aire comprimit, son de fácil aplicació y de segur resultat, sens ocasionar gastos ni alteracions despres de sa instalació.

Los senyors Dalmau y fill s' encarregan de la colocació de dits aparatos, conforme á las instruccions de son inventor, com se pot veurer per lo modelo que tenen colcat en son despatx situat en la Rambla del Centro, núm. 9, devant del Liceo. Fábrica de instruments de Fisica y Optica.

La Barretina.—Admet anuncis á preus equitatius.

DIRECTORS: D. ANTON SERRA Y D. F. UBACH.

Editor responsable: D. FRANCISCO ALFONSO.

Barcelona.—Imp. de Jaume Jeps, carrer de Petisxol, 14.—1868.

— 42 —

rat, tornar sá y bó, encara que fatigat. Lo abressá, lo besá, y com á dona en que tot passa de extrem á extrem, foren llavoras tant esclatants las mostrars de alegría, com grans havian sigut los afectes de temor y de anyoransa.

Despres de la expansió del goig arrivá lo torn á la curiositat.

Marta ya anar apilant pregunta sobre pregunta y á otas contestá en Mateu ab minuciositat, no cansantse per lo gran número de ellas, ni perque molts fossen repetidas, puig comprenia la amorosa causa de sa muller y tenia prou bondat pera disculparse ab ella, lo que altres haurian calificat de pesadesa.

Se enterá, dochis, la Marta á satisfacció, de tot lo que havia passat en aquella nit; de las destrossas causadas per los francesos en la vila, de la mort dels pares y de la caritativa resolució que havia pres en Mateu de adoptar com á filla á la orfaneta abandonada.

Sobre tot li caigué be aquesta última circumstancia y feu constar ab tot lo fervor de una ánima religiosa y apasionada, que era la única manera de correspondrer al evident miracle que la verge havia fet en son favor.

—Si, digué, si: aquest angelet no podrá ja may plorar la falta dels seus pares, puig ne trovará en nosaltres de tant cuidadosos y entesos com los que li havia donat la naturalesa y li ha pres la crueltat dels homens. Vina, filleta meva, continuá, sentántse en la falda, al cambiar de familia perts en posició y bens materials; pero t' asseguro que res te fallará en quant á amor y carinyo.

Y tot dient aixó, la bessava y acariciava ab aquesta fruició especial que fa esperimentar la vista de una criatura grassona y riallera com ho era la Roser.

Passats los primers moments que se emplearen en parlar de lo passat, acudí als dos esposos pensar en lo esdevenidor y Mateu feu notar que la noya era massa xica pera tractar de desmamarla y que fora precis buscarli dida.

—Aixó ray, contestá la muller, en Melció ja 'n té per poch mesos de mamar y aquesta vindrá á sucsehirlo. Mentres tant, no es pas cap cosa del altre mon criar dos criaturas y jo me encarrego de ellas. Ja veurás com anem endevant.

—Y vols dir que la teva salut no 'n valdrá de menos?

—Fuig de aquí! vaja una mama. Bons quatre quartos tinch pera que tant poca cosa me espanti.

— 43 —

Fou donchs decidit que Marta se oncarregaria de donar de mamar á la Roser y que per aquest motiu se adelantaria una mica lo desmamar á en Melció, que molt lluny de pensar que estavan fentli tant mala partida, estava tranquil en son bressol mirant ab afició y sonreint á mitja dotsena de moscas que revolotejavan per allí.

No sabem que admirar mes en eixa mare, si la caritat que la indueix á privar al fill de son cor de una part del aliment pera compartirlo ab una forastera sensa altra rahó que la de que aquesta no té qui ne hi dongue, ó be lo valor ab que trova aixó molt natural y no vacila en carregar ab aqueixa dobla feyna.

Allí podrian apendrer nostras mares de ciutat que en sa gran majoria buscan los medis de no cumplir la santa obligació de criar á sos fills y pretextan la debilitat del sexo y los perills que en si porta pera la salut lo sostenir ab la propia llet als fills. Trista y raquítica expressió del amor maternal es la de la dona que 'l sacrifica á la comoditat ó á la moda.

Seguint Marta los generosos impulsos de son cor, volgué ja desde luego acreditar en la Roser lo nom de filla que li havia donat.

La posá en lo mateix bressolet en que dormia son fill, y feya goig mirar aquell tendre parell de ponsellas, ab sas alegras caras, sas rojas gallas y sos vius ulls, que per la brillantesa ab que miravan, eran calificats de maliciosos per las vehinas que algunas tardas venian á armar conversa en la entrada de la Casa.

Los que sabian lo que havia passat no podian ignorar que la Roser era en casa de 'n Mateu una sobrevinguda; mes ningú que no n' estés enterat ho hauria pogut creurer per mes que li juressin; tanta era la afició que demostravan los dos esposos.

Havian fet una promesa y la cumplian religiosament.

Y com todas las accions bonas portan en si mateixas la recompensa, veyan ells pagat ab usura lo trevall de cuidar de la Roser, per los moments de joyosa contemplació que sa sola vista 'ls proporcionava.

Lo distintiu mes marcat del amor es lo egoisme. Un n' hi ha empero, que no 'l te absolutament y es 'l que 's te als fills. Los que 'l senten y 'l comprenen, es á dir, tots los que son pares, ho saben ben be. De ell ne naix un goig lo mes purissim, que per res naix dels dels actes del que 'l té, sino dels de aquell á qui 's dirigeix.